

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26.—
pol leta " " 13.—
četrt leta " " 6.50
en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:

celo leto naprej K 22.40
pol leta " " 11.20
četrt leta " " 5.60
en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več ko trikrat . . . . . 8 "

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Volivci S. L. S. v Ljubljani!

Volivci S. L. S. se odločno pozivljajo, da ostanejo v soboto, 19. t. m., pri ožji volitvi vsi doma. Nihče ne sme na volišče! Čast in korist naše stranke zahteva, da se prav nič ne vmešavamo v boj nasprotnih strank, temveč da se volitve brezpogojno čisto vzdržimo. Pokažite strogo disciplino. Ostanite vsi doma, kajti, kdor gre v soboto volit, ta je izdajavec S. L. S. in njenih interesov ter se bo to primerno vzelo na znanje.

Se enkrat torej odločno opominjamo vse volivce S. L. S. v Ljubljani: V soboto, dne 19. t. m., naj se nihče ne udeleži volitve.

Najstrožja popolna abstinenca velja za vsacega somišljenika S. L. S.

VODSTVO S. L. S.

Jugoslovansko vprašanje.

Dunaj, 16. grudna.

Govor dr. Šusteršiča.

Danes se je v poslanski zbornici pričela razprava o aneksiji Bosne in Hercegovine, ki je v pravem pomenu besede jugoslovansko vprašanje. Najprvo je princ Liechtenstein izborno in krasno utemljeval nujnost svojega predloga, da zbornica takoj prične razpravo o aneksijskem zakonu. Vsebinsko tega govora objavljamo na drugem mestu.

Za Liechtensteinom je takoj dr. Šusteršič med živahnim odobravanjem in vsestranskim pritirjevanjem utemljeval nujnost svojega predloga, naj vlada uporabi ves svoj vpliv, da Bosna in Hercegovina v sporazumu z zaupniki tamošnjega prebivalstva dobi popolno ustavo. Govoril je približno: Ko se Jugoslovani udeležimo razprave o Bosni in Hercegovini, storimo to s pridržkom, da popolnoma uvažujemo drž.-pravno stališče zasedenih dežel. Te dve deželi imate vsa pravico, da se z drugimi jugoslovanskimi deželami združite v eno državno pravno telo v okviru habsburške monarhije. Jugoslovani stavimo to zahtevo kot narodno in zgodovinsko pravo in bomo to stališče označili še

v nadrobni razpravi. To izjavljam v imenu jugoslovanskih poslancev. (Živahno pritirjevanje.) Mi predlagamo za Bosno in Hercegovino popolno ustavo. To vprašanje je sedaj največjega pomena za naše notranje in vnanje razmere. (Živahno pritirjevanje.)

Aneksija se je izvršila s sodelovanjem skupne ogrske in avstrijske vlade. Tukaj govorimo le z avstrijsko vlado. In to pozivljamo, naj takoj uporabi ves svoj vpliv v to, da dobe naši bratje v Bosni in Hercegovini ustavno življenje, katero jim je bilo slovesno obljubljeno. Ustava jim mora zagotoviti popolno samovlado. (Burno pritirjevanje.) Bojim se namreč, da bode naša vlada mirno gledala, ko bodo v Budimpešti skuhalo juho, katero bomo morali mi zajemati. Vsaka zamiknost in popustljivost naše vlade v tem oziru bi bila največja napaka, hudodelstvo proti koristim države. (Živahno pritirjevanje.) Od srečne rešitve tega vprašanja je v veliki meri odvisno naše stališče na Bałkanu. Upravljali smo Bosno in Hercegovino trideset let. Žrtvovali smo mnogo, toda src prebivalstva si nismo pridobili. (Burno pritirjevanje.) Krivda pa ne zadene le skupnega finančnega ministra in ogrsko vlado, kriva je tega tudi avstrijska vlada. (Mnogi klici: Tako je!)

Naše vlade se nikdar niso zmenile za bosansko upravo. V Bosni so vladali Madžari ter hujskali proti Avstriji. Sedaj je zadnji čas, da si država pridobi zaupanje bosanskega prebivalstva, ako mu da pravo, resnično ustavo. (Živahno pritirjevanje.)

Naša vlada mora paziti na dve stvari. Najprvo mora zaslišati mnenje in želje zaupnikov prebivalstva, da se ustvari ustava v sporazumu z njimi. Druga in glavna zahteva pa je, da nova ustava zagotovi prebivalstvu popolno svobodo in avtonomijo v okviru monarhije.

Določiti se mora volivna pravica in kompetenca bodočega bosanskega sabora. Skupni finančni minister nam v tem oziru v delegaciji ni prav nič povedal. Z mnogimi besedami je vse zamolčal. (Veselost in pritirjevanje.) Naglašal je, da hoče prebivalstvu zagotoviti svobodo pod močno vlado. Kaj pa Madjar imenuje močno vlado, o tem vedo povedati Hrvatje, Slovaki in drugi narodi. Naše vlade dolžnost je, da govori odločno besedo in tudi nam raz-

loži načrt, po katerem se bode ustvarila ustava v Bosni in Hercegovini.

Sicer ne znam, če ima program in če ji je svet pretresujoče vprašanje o praškem bumlu dopustilo toliko časa, da si je prikrojila načrt glede na življenjsko vprašanje, ki pripada pač eksistenčnim vprašanjem naše monarhije. Vem le to, da bi morala ineti tak program vlada, ki se zaveda svoje naloge in dolžnosti. (Živahno odobravanje med Jugoslovani.) Vlada, ki nima programa v takem vprašanju, ni vredna, da ostane še eno uro na krmilu. Nujno moramo izvedeti, kakšen je program ministrskega predsednika o temeljnih pravicah bosansko-hercegovskega vprašanja, kako hočejo jamčiti svobodo vsem trem veroizpovedanjem in kako se bo vsako veroizpovedanje štutilo pred nasilstvi. Kako si misli minister volivno pravico prihodnjega bosansko-hercegovskega sabora in kako o saborjevem delokrogu, kompetenci.

Prvo saborjevo temeljno pravico mora pač določiti samodoločbo državnopravne pripadnosti. Kako sodi minister o proračunski pravici? Bo-li priznana v polnem obsegu bosansko-hercegovskemu deželni zboru? Nadalje obstoja še vprašanje o kontroli uprave, gospodarstvo železnice, izredno važno vprašanje! Dozdaj so namreč vedno zasledovali politiko skozi trideset let, da so kolikor mogoče zapirali Bosno in Hercegovino pred Dalmacijo. (Poslanec Neumann: Železniško gospodarstvo je bilo dozdej v Budimpešti!) Dr. Šusteršič: Popolnoma resnično! Vprašam le, če se zdaj preloži v Sarajevo? In postavodaja? Hoče li podeliti ministrski predsednik saboru postavodajalno pravico, kakršno imajo naši deželni zbori in državni zbor?

To je veliko vprašanje. Na napačni poti smo, če si mislimo stališče bosansko-hercegovskega sabora tako, kakršno imajo avstrijski deželni zbori. Mi v Avstriji nimamo samo dež. zborov, imamo tudi državni zbor. Sabor mora pa imeti kompetenco deželnih zborov in državnega zbora. Če se to ne stori, bi bila saborjeva kompetenca zelo pomanjkljiva. Se-li pripusti saboru v polnem obsegu kompetenca glede na jezikovno vprašanje? Kako pride bosansko-hercegovsko ljudstvo do tega, da se nemško (Medklici) uraduje v uradih, ki jih samo plačuje, v jeziku, ki ga ne govori niti eden prebivalec Bosne

in Hercegovine? (Poslanec Neumann: Na postajah imajo nemške napise.) Dr. Šusteršič nadaljuje: Poslovaniti se morajo popolnoma uradi v Bosni in Hercegovini. Uradni jezik mora biti srbsko-hrvatski. A tudi to še ne zadostuje. Zelo rad bi izvedel za mnenje ministrskega predsednika o tem, če se bo poslužila tega jezika tudi osrednja vlada v Sarajevu in če bo sarajevska vlada v srbsko-hrvatskem jeziku občevala z dunajsko osrednjo vlado. (Živahno pritirjevanje med Jugoslovani.)

Le če se to prizna, priznamo v polnem obsegu narodne pravice Srbohrvatov v Bosni in v Hercegovini. V tako važnem trenutku, kot je zdaj, ne smemo biti tako majhni, mora se dati ljudstvu vse, ker le tako se pridobi njegova srca. (Živahno pritirjevanje med Jugoslovani.)

Važno vprašanje nastane tudi glede na razmerje bosansko-hercegovskega saborja nasproti delegacijam.

Kaj bodo počele delegacije z Bosno in Hercegovino in kaj Bosna in Hercegovina z delegacijami? Po prikloplitvi sta Bosna in Hercegovina aktivno udeleženi pri skupnih zadevah. Udeleženi sta v vseh skupnih zadevah, ki jih bodo obravnavale delegacije. Nimamo pa nobene postave, po kateri bi pošiljali Bosna in Hercegovina svoje zastopnike vanje. V ta namen se mora napraviti avstrijska kakor tudi ogrska postava, da se uredi vprašanje. Nastane tudi vprašanje, v katero delegacijo pošljita Bosna in Hercegovina svoje zastopnike: v avstrijsko ali v ogrsko ali v obe?

To so zelo važna in pereča vprašanja. Finančni minister Burian je namreč obljubil, da prične sabor spomladaj zborovati. Naša vlada mora zato pravočasno zavzeti stališče. V demokratiškem času splošne in enake volivne pravice mora to storiti javno in ne za kulisami.

Vlada nam mora naznaniti svoj program, da lahko i mi vplivamo na tek dogodkov, ker končno moramo le mi poravnati račun. Nujno je, da poseže naša vlada vmes. V Budimpešti nekaj varč, niti med Budimpešto in Johannes - ulico (kjer ima skupno finančno ministrstvo svoj sedež) so nam le predobro znane. Ne smemo izgubljati časa. Položaj je tembolj nevaren, ker, kakor znano, zahteva Ogrska Bosno in Hercegovino zase in bo vse storila, da

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.

(Dalje.)

Ako bi sedeli brez dela, bi se vseh polastila otožnost in pobitost, toda kapitan Smollett ni bil mož za to. Vse nas je sklical pred se in razdelil v straže. Zdravnik, Gray in jaz smo tvorili eno, sodnik, Hunter in Joyce drugo. Če tudi smo bili zelo vturjeni, sta morala vseeno dva iti nabirat les za ogenj: Jva sta bila določena, da izkopljeta grob za Redrutha, zdravnik je bil imenovan kuharjem, mene so postavili kot stražo k vratom, kapitan sam pa je hodil od enega do drugega, nas vzpodbujal in sam posegel vmes, kjer je bilo treba.

Od časa do časa je prišel zdravnik k vratom, da se nekoliko oddahne in poživi svoje oči, ki so bile skoro vse vnete od dima; in kadarkoli je prišel, me je nagovoril.

»Ali je ta Ben Gunn zanesljiv možak?« je vprašal.

»Ne vem, gospod,« sem rekel, »nisem popolnoma gotov, ali je pri zdravi pameti ali ne.«

»Na vsak način mora biti,« je odvrnil zdravnik. »Človek, ki je tri leta grizel svoje nohte na zapuščenem otoku, Jakec, ne more biti tako pri zdravi pameti, kakor ti ali jaz. To ni v človeški naravi. Ali nisi rekel, da po siru tako hrepeni?«

»Da, gospod,« sem odgovoril.

»Dobro, Jakec,« je rekel, »le poglej, kako lepo je, ako ima človek dober okus. Videl si, da imam tobačnico, ali ne? Nikdar pa me nisi videl, da bi njuhal; v tobačnici namreč nosim košček parmezanskega sira. No, ta bo za Ben Gunna.«

Pred večerjo smo pokopali starega Toma v pesek in stali nekoliko časa gologlavi v sapici okoli njegovega groba. Ona dva sta nanesla zelo mnogo lesa, vendar premalo za kapitana, ki je zmajal z glavo ter dejal, »da morata iti jutri nekoliko bolj živahno na delo.« Potem, ko smo povžili svinjino in je vsakdo dobil kozarec močnega groga, so se naši trije poglavarji podali v kot, da se posvetujejo o naši bodočnosti.

Zdi se, da so bili v veliki zadregi glede tega, kaj storiti, kajti naša zaloga je bila tako majhna, da bi se morali vsled lakote podati mnogo prej, nego bi prišla pomoč. Naše poslednje upanje, glede tega so bili edini, pa je obstojalo v tem, da postrelimo upornike, dokler ne bi ali zavili svoje zastave in se podali, ali pa odpluli s Hispaniolo. Od devetnajst jih je ostalo

sedaj samo še petnajst, dva druga sta bila ranjena in najmanj eden ustreljen poleg topa — težko ranjen, ako ne celo mrtev. Vselej, kadar bi se spopadli z njimi, smo jih morali prijeti z največjo skrbnostjo in varovati svoje življenje. Sicer smo pa imeli dva velika zaveznika — rum in podnebnje.

Četudi smo bili kake pol milje daleč od njih, smo jih vseeno čuli, kako so peli in rjovelj pozno v noč, pijani od ruma; kar se pa tiče podnebnja, je staval zdravnik svojo lasuljo, da jih bode polovica ležala predno poteče teden dni, ker nimajo zdravil, ako ostanejo še nadalje v močvirju.

»In tako,« je pristavil, »ako nas ne postrele prej, bodo veseli, ako bodo mogli z ladjo odpluti. Vsekakor je to ladja in potem se zopet lahko lotijo ropanja.«

»Prva ladja, kar sem jo jaz kdaj izgubil,« je rekel kapitan Smollett.

Jaz sem bil zelo utrujen, kakor si morete misliti, in ko sem zaspal, kar se je zgodilo še le po dolgem premetavanju semintja, sem spal kakor ubit.

Ostali so bili že dolgo pokonci in so že pozajtrkovali in skoro za polovico povečali skladovnico drv, ko me je zbudilo tekanje in govorjenje.

»Zastava premirja!« sem slišal enega klicati in takoj potem vzklik presenečenja: »Silver sam!«

Pri teh besedah sem skočil pokonci,

si mel oči in planil k eni strelnih lin v steni.

XX. poglavje.

Silverjevo poslanstvo.

V resnici sta stala dva moža ravno zunaj ograje in eden izmed njih je mahal z belim robcem, drugi pa, Silver, je stal mirno poleg njega.

Bilo je še zelo zgodaj, in najbolj mrzlo jutro, kar se jih spominjam na potu. Mrz mi je pretresal mozeg. Nebo je bilo jasno in brez oblakov in vrhovi dreves so žareli v solnčnem svitu. Tam pa, kjer je stal Silver s svojim spremljevalcem, je bilo še vse v senci, in onadva sta stala notri do kolen v nizki beli megli, ki je prišla ponoči iz močvirja. Mrz in megla sta dajala otoku slabo ime. Bil je vlažen, nezdrav kraj.

»Ostanite v hiši,« je rekel kapitan. »Deset proti eni stavim, da je zvijača.«

Nato je poklical roparja.

»Kdo je tukaj? Stoj, sicer ustrelimo!«

»Zastava premirja,« je zavpil Silver.

Kapitan je stal v hodniku in je skrbno pazil, da se ne bi izpostavil kakemu izdajalskemu strelu. Obrnil se je in rekel nam:

»Zdravnikova straža na svoje mesto!

Dr. Livesey vzame severno stran, Jakec vzhodno in Gray zahodno. Stražite dobro in nabasajte puške. Hitro in previdno.«

(Dalje.)

se bosansko-hercegovačka ustava v njenem smislu prikrivi.

Stališče naše vlade v tej zadevi bo gotovo za vse Jugoslovane merodajno nasproti vsaki vladi. Bosansko-hercegovačko vprašanje pomenja bistven del jugoslovanskega vprašanja. V popolni zavesti smo si, da je zdaj zgodovinski trenutek za usodo Jugoslovancev, a da je zdaj ravno tako odločilna ura za monarhijo, v kateri zdaj po aneksiji biva malone sedem milijonov Jugoslovancev, torej več, kakor v vsaki drugi državi. (Pritrjevanje.) Ni nikako pretiravanje, če se označuje monarhija z jugoslovansko velesilo par excellence. Srečna rešitev jugoslovanskega vprašanja je za monarhijo življenjskega pomena, ker se lahko reši v korist monarhije, lahko pa tudi proti koristim monarhije. Za monarhijo se gre, da obdrži morje in svoje stališče kot velesila.

V ospredju pa stoji danes celotno bosansko-hercegovačko vprašanje, kot središče današnje evropske konstelacije. Želimo, da se vprašanje srečno reši po monarhiji. Naj dobi sedanja odločilna ura tudi povsod pravo razumevanje.

V središču evropske konstelacije je jugoslovansko vprašanje, v ospredju stališče avstrijske monarhije.

Prosim, da glasujete za nujnost našega predloga in za predlog sam. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje.)

Ostali govorniki.

Dunaj, 16. grudnia.

»Ne Švabom, ne Madjarom«.

V narodnem boju z Nemci navadno naša javnost vse nemške stranke meri po enem kopitu. To pa ni pravilno, marveč krivično. Nemški konservativci v Hohenzwartovem klubu so bili mnogo let zvesti zavezniki jugoslovanskih poslancev. Lani so se združili s krščanskimi socialisti, kateri po svojem programu pod vodstvom dr. Luegerja pri vsaki priliki izražajo avstrijsko državno misel, ravnopravnost in narodno spravo v družini avstrijskih narodov. Krščanska ideja ima v tej stranki toliko moč, da je morda že v doglednem času mogoča koalicija krščansko-socialnih Nemcev s slovanskimi strankami na pozitivni podlagi narodne ravnopravnosti, ko se obrusijo največje ostrine narodnih sporov. Ti možje imajo pogum, da na vsa usta povedo vsakemu, kar mu gre. Zato se tudi ne bratijo z onimi nemškimi šovinisti, ki žive kot politiki le o narodnem boju.

Tako je danes tudi princ Liechtenstein v svojem in v imenu krščansko-socialne kot največje nemške stranke med živahnim pritrdjevanjem glede na jugoslovansko vprašanje izražal načela in politične smotre, s katerimi more soglašati vsak Jugoslovane, ako trezno in modro presoja dejanske razmere. V krasnih besedah je princ Liechtenstein z vsem pogumom svojega prepričanja narodnostno idejo proslavil kot živo in nepremagljivo moč, ki drži narode v samosvoje skupine. In ta ideja daje pravico tudi srbsko-hrvatskemu narodu, da se osvobodi švabskega in madjarskega jeroštva ter se združi kot enakopraven član v okviru habsburške monarhije. Zaklical je Madjarom z ozirom na Bosno in Hercegovino: »Hand off«. Narod madjarski, ki zatira z brutalno silo dve tretjini nemadjarskega prebivalstva, nima pravice, da bi iztegal grabljive roke po jugoslovanskih zemljah. Odličnemu govorniku so od srca čestitali mnogi jugoslovanski poslanci in vsi njegovi somišljeniki. Iz znamenitega govora podajem glavne misli:

Cesar je odredil, da se njegova suverenost in dedno pravo prevzvišene dinastije v smislu pragmatične sankcije raztegne na zasedeni dežel, Bosno in Hercegovino. To je storil z izrecnim namenom, da deželi dobite ustavne naprave. Naš predlog meri na to, da državni zbor nujno razpravlja o dotičnem načrtu zakona in ga tudi sklene.

Razširjenje suverenosti našega presvetlega vladarja ni nič drugega, nego samoumevna izprememba tridesetletnih dejanskih razmer v zakonito obliko. (Pritrdjevanje.) Molče so to priznale signatarne oblasti že na berlinskem kongresu. Evropa ni nikdar smatrala okupacije kot začasno, ne v začetku, ne pozneje. Vsakdo, mi pritrđi, ako rečem, da bi pred leti, osobito med rusko-japonsko vojsko to proglašanje suverenosti v zasedenih deželah ne povzročilo niti najmanjših diplomatskih težav, da bi ne ugovarjala nobena država.

Iz same lojalnosti in nežnih ozirov se ni uporabila prilika med rusko-japonsko vojsko, ker je naša država z Rusijo v Münzstegu sklenila dogovor in svrhu reda v Makedoniji. Dobro vem, da bi vsaka manjša vestna in miroljubna velesila izražala priliko, ko je bila Rusija v zadregi.

Avstrija je opustila to priliko in suverenost je bila proglašena šele sedaj,

ko se je vsled nejasnega besedila v berlinski pogodbi bati neprijetnih političnih posledic. Od sultana dovoljena ustava, ta dobro nameravani, četudi problematični eksperiment mladoturške stranke, bi na čuden način zahtevala, naj prebivalstvo v Bosni in Hercegovini, ki ste že davno ločeni od turške države, voli poslance v Carigrad, mesto da bi v domovini po svojih izvoljenih zastopnikih samo odločevalo o svoji usodi.

Menim, da se nobena politično zrela stranka v tej zbornici ne bode ustavljala temu zakonu in nujni razpravi prvega čitanja.

Naše razmerje do druge države ne polovice pa nas sili, da se že sedaj jasno in odločno izjavimo proti nazarjanju, katero je na Ogrskem rodilo našemu popolno nasprotno besedilo zakona. (Živahna pohvala.) To je oni odstavek v ogrskem načrtu, ki govori o pravicah krone sv. Štefana do zasedenih dežel. Jaz zahtevam od zgodovinskih pravic, da niso zastarele in ničeve v teku stoletij in vsled dogodkov, ki so za vedno razveljavili njih veljavnost. (Pritrdjevanje.) To pa velja ravno o ogrskih pravicah do Bosne in Hercegovine. Mi pa hočemo biti moderni ljudje; svojih posestnih pravic do dežele in prebivalstva ne iščemo v starih pergamentih, ampak v živih idejah, ki so v naših časih dokazale nepremagljivo, čarodejno moč.

Ogrsko kraljestvo je bilo dolgo časa v srednjem veku prednja straža krščanstva proti Turkom. Pod kralji iz hiše Anjou, pod Jageloni, Luksemburžani in Korvini si je Ogrska na mnogih balkanskih bojiščih zaslužila papežev naslov »antemurale christianitatis«.

Poslanec Biankini: Ta naslov je papež dal Hrvatom, ne Madjarom!

Princ Liechtenstein: Dovolite, pride še boljše! (Veselost.) Ogrski gospodje so se s pomočjo Rumelije, Bolgarije, Valahije, Srbije in Bosne z opotečo srečo vojskovali proti Turkom, n. pr. pri Nikopolju in Varni. Tedaj pa Ogrska ni bila kakor danes izključno šovinistična narodna država, ki ovira dvema tretjinama prebivalstva, ki niste madjarski, razvoj jezika in narodnosti. (Živahno pritrdjevanje.)

Tedaj je bila Ogrska narodnostna država, in kot taka se je mogla razširati. To vse pa se je godilo koncem srednjega veka, pred odkritjem Amerike. Od tedaj pa so se stvari razvile v nasprotni smeri. Ogrska je podlegla turški premoči, izgubila svoje »partes adnexae«, dežele na Balkanu, pa tudi svojo svobodo. Le slovanski sever in severozapad Ogrske sta se s pomočjo armade nemškega cesarja ubranila turškega jarma, in jugozapad, ki so ga branili junaški Hrvatje.

Pravice torej, katere Madjari izvajajo iz zgodovine, jim je zgodovina zopet vzela. Ko bi se mi Avstrijci hoteli sklicevati na zgodovinsko pravo, imeli bi tako pravo na razpolago iz novejšje zgodovine.

Princ Evgen je po velikih zmagah cesarske armade, ki je bila skoraj izključno sestavljena iz slovanskih in nemških čet, zasedel Bosno in Hercegovino. Bili ste naši od požarovskega do belgrajskega miru. Sicer pa nam ni treba tako daleč segati v preteklost. Ko nam je berlinska pogodba poverila kulturno misijo v Bosni in Hercegovini, je Avstrija v tridesetih letih žrtvovala 70 odstotkov krvi in imetja, Ogrji pa le 30 odstotkov. (Veselost in pritrdjevanje.) Žrtve avstrijskih polkov v Bosni in Hercegovini, letni prispevki za bosansko upravo, to so tudi zgodovinski spomini, ki so globoko in jasno zarisani v našem spominu. (Pritrdjevanje.)

Od srede 19. stoletja pa ima v evropski politiki le narodnostna ideja, in ta edina, tvorbeno moč in oblast. Po svojem bistvu sili narodnostna ideja narode, da se združijo in sami vladajo. (Pritrdjevanje.) Aktualna, praktična politika, ki zagotavlja neposreden in trajen uspeh, more biti le v izvrševanju te volje narodov. Ne Švabom, ne Madjarom, ne naši, ne oni državni polovici ne smete dalje pripadati zasedeni deželi. Samovlada združenega srbo-hrvatskega naroda pod žezlom cesarske hiše, to mora biti smoter vseh pametnih rodoljubov. (Burno pritrdjevanje.)

Ta smoter pa je tem laglje dosegljiv, ker je že sedaj pretežni del jugoslovanskega rodu združen pod vladarstvom Nj. Veličanstva: Banat, Slavonija, Hrvatska in Dalmacija. Vse to obsežno ozemlje, ki se mora združiti vsled aneksije Bosne in Hercegovine, je obljudeno od srbo-hrvatskega prebivalstva brez vsake druge pimesi. (Burno pritrdjevanje.)

To jugoslovansko pleme, ki se odlikuje s pogumom, krasnimi duševnimi darovi in kulturno zmožnostjo, se je ohranilo nepokvarjeno navzlic stoletnemu zatiranju, navzlic prežalostni usodi. Zato pa se mora to jugoslovansko pleme in se bode

kot enakopraven član pridružilo oni družini narodov, katere voditi vzvišeni poklic je naše presvetle vladarske družine. (Živahna pohvala.)

Velik del te naloge je že dovršen; narodno jedinstvo se že uresničuje. Upor v dveh malih sosednjih državah izvira le iz dinastičnega partikularizma. Mi ne pretimo tema državam. Večkrat smo branili v sili Srbijo in Črno goro. Ako pa hočete z nami tekovati in se kosati, odkažemo jim mirno pravo mejo.

Zato, gospodje, Vam predlagamo: »Zbornica skleni: O vladnem načrtu zakona, s katerim se razširja suverenost Nj. ap. veličanstva in pragmatična sankcija na Bosno in Hercegovino, naj se po § 42. poslovnika razpravlja in sklepa nujno.« (Burna pohvala; govorniku čestitajo.)

Po dr. Šusteršiču govori češki radikalni demokrat Nemeč, ki ostro napada avstrijske diplomate, češ, da delajo zgolj neumnosti. Nato se pa repenči brezpomembni Malik, ki pove, da nasprotujejo vsenemci aneksiji Bosne in Hercegovine.

Dr. Laginja

nato govori o razlogih, zakaj da glasuje njegova stranka za nujnost. Globoko obžaluje, da ni naša monarhija takoj uvedla v Bosni in Hercegovini stalnosti in izjavi: Narodna dolžnost nam veleva, da izjavimo, pod kakimi pogoji vzamemo na znanje dovršeno dejanje. Govornik se nato podrobno peča z inkongruenco med avstrijsko in ogrsko predlogo in kaže na razloček, da se po avstrijski predlogi priklopitev odobri, po ogrski pa vzame zgolj na znanje. Ogrske kot države ni, obstoja le državna skupnost. V inkongruenci tiče brezdomno kali velikih notranjepolitiških zapletljajev med Avstrijo in Ogrsko. Naša vlada mora zahtevati pojasnil. Potrebno je, da se združita Bosna in Hercegovina z ostalimi hrvaškimi in slovanskimi deželami, ki tvorijo zemljepisno in etnografsko enoto. Avstro-Ogrska stoji pred odločitvijo, da reši vprašanje našega narodnega združenja ali pa nas izgubi. Živeti hočemo še naprej v monarhiji, a ne da bi omejevali ali pa posilili naš narodni živelj.

Po dr. Laginji govori Klofač, ki ostro nastopi glede na napade dunajskega časopisja. Potoval je v Belgrad in v Sofijo kot časnikar po poklicu, da se pouči o položaju. Ne zaupamo avstrijski politiki, ker hočejo na vsak način, da bodi Avstrija nemška in za vsako ceno nemška. Ne more se v Avstriji vladati ne proti Nemcem in ne proti Slovonom. Prijateljstvo Nemčije Avstriji le škoduje.

Poslanec Perić

se sklicuje na zgodovinsko pravico Habsburžanov kot direktnih naslednikov hrvaških kraljev na Bosno in Hercegovino, vsled česar je priklopitev umevna samobesbi. V državnoopravnem oziru zahteva, naj se Bosna priklopi Hrvaški. Ustvari se tako močna trdnjava proti navalom sovražnikov monarhije, a tudi dobro odjemališče avstrijske obrti in trdna podlaga za razvoj gospodarskih zvez z balkanskimi državami.

Ko izjavi še Srb Baljak, da ne bo glasoval za nujnost, se razprava prekine. Seja se zaključí ob tri četrt na šest. Prihodnja seja jutri.

Aneksijska predloga in Slovani.

Danes je zboroval tudi slovanski odbor poslaniške zbornice, v katerega so svojčas poslale vse slovanske stranke svoje odposlanke. Predsedoval je Kramaf. Jugoslovanski poslanci so prosili, naj bi vsi slovanski poslanci glasovali za nujnost aneksijske predloge in za dr. Šusteršičev predlog. Sledila je temeljita razprava o vsebini aneksijske predloge. Izražene želje so se vzele na znanje. Odbor je sklenil, da ostane med posvetovanjem o aneksijski predlogi v odseku permanenten, da se skupno posvetuje o konkretnih vprašanjih.

IZ DRŽAVNEGA ZBORA.

Konferenca klubovih načelnikov.

Pri konferenci klubovih načelnikov se je sklenilo, da se poveri posvetovanje o bosanski predlogi odseku 52 poslancev. Sklene se, da reši zbornica pred Božičem postavo o pristupu mednarodni zvezi v obrambo obrtne lasti, postavo o trgovskih in prometnih zvezah med Avstrijo in Ogrsko, mednarodno pogodbo v obrambo obrtne lasti, vladno predlogo o prodaji državnih posestev in postavo o podaljšanju lokalnih železnic, poročilo o prepovedi belega fosforja, prepoved nočnega ženskega dela v industriji in pogodbo z Nemčijo v obrambo obrtne pravne varstva. O pooblastilni postavi se še ni dosegla sloga.

Čehi.

V skupni seji čeških agrarcev in mladočehov se je oficijelno izjavilo, da je prenehal državnozbornski češki klub. Stran-

sky skuša združiti v novi zvezi agrarce, mladočeha, moravsko ljudsko stranko in realiste. Sklicati namerava v Pragi za to strankin shod. Agrarci in mladočehi se pa ne srtinjajo z njim. Kramaf in Udržal sta brezuspešno posredovala pri čeških katoliško narodnih poslancih, naj zopet vstopijo v državnozbornski češki klub. Ko so zborovali mladočehi in češki agrarci, so zborovali zase tudi katoliško-narodni Čehi, ki so končno sklenili, da izstopijo iz češkega kluba. Predsedstvo so pa pooblastili, da se pogaja z Jugoslovani in z italijanskim klubom o spojitvi.

Monopoliziranje železne veletrgovine zahtevajo socialni demokrati z nujnim predlogom, ki ga vložijo jutri.

Pogajanja o novi koaliciji

ne napredujejo tako hitro, kakor si to Bienenrth želi. Listj trde, da se nova koalicija ne sestavi še tako hitro.

Gosposka zbornica

bo imela sejo v ponedeljek po Božiču, da reši nujne po zbornici odobrene predloge.

SLOVANSKI TISKOVNI URAD,

ki bo informiral vse svetovne liste o položaju Slovanov in o dogodkih v slovanskih ozemljih, se z novim letom ustanovi v Londonu.

MURAVJEV ZASTRUPLJEN?

Rim, 17. decembra. Tu se čedalje bolj glasno govori, da je Muravjeva zadela ista usoda, kakor predsednika francoske republike Faurea, da ga je zastrupila neka ženska. Francozinja Duchêne, ki jo je Muravjev večkrat obiskal v »Splendid-hotelu«.

PERZIJA — REPUBLIKA?

Carigrad, 17. dec. Semkaj je prišla vest, da so uporniki z Eatarah-kanom na čelu proglasili Perzijo za republiko in vrgli šaha s prestola. Vojaštvo je šahu odreklo pokorščino. Šah je zapustil svoj dvor »Brales« v Teheranu in zbežal menda na Turško.

SPOR MED HOLANDSKO IN VENEZUELO.

New York, 17. dec. V Caracasu ljudstvo demonstrira proti predsedniku venezuelske republike Castru. Razbijajo njegove kipe in sežigajo Castrove slike. Na večih krajih je druhal ropala. Tujce puste na miru. Razglašena je nagla sodba.

Z Balkana.

Italijani rožljajo z orožjem.

Rim, 17. dec. Gornjeitalijanski listi, ki so pod vplivom Barzilaia in Fortisa, napadajo Avstrijo ter zahtevajo, ker da vlada ni meje proti Avstriji zadostno zavarovala, da se ljudstvo oboroži in da se zbira prostovolci.

Pogajanje s Turčijo. — Bojkot.

Carigrad, 17. dec. V zadnjem ministrskem svetu je veliki vezir poročal o pogajanjih z Avstrijo in rekel, da veleposlanik Pallavicini pričakuje nadaljnih instrukcij od strani vlade. Glede bojkota je ministrski svet z ozirom na okolnost, da se zasebnih pristaniščnih delavcev ne dá prisiliti k razkladanju, sklenil, naj odslej avstrijski parniki vozijo blago do carinskega urada, kjer je bodo morali razkladati carinski težaki.

Ob otvoritvi turškega parlamenta.

Carigrad, 17. dec. Najstarejši diplomat, baron Marschall je pozval poslaništva, naj danes razobesijo zastave in razsvetijo svoje palače. — Dosedaj je prislo v Carigrad 190 poslancev, med njimi 80 odločnih mladoturkov. Prostori parlamenta so zelo ozki in bo poročevanje težavno. — Ceste so okrašene. Mnogo ve-selega ljudstva se giblje po njih.

Turčija za mir.

Carigrad, 17. dec. »Tanin«, čegar urednik je poslanec, piše, da bo turški parlament v prvem zasedanju ugodno rešil bosansko in bolgarsko vprašanje. Oboroževanje Avstro-Ogrske smatra za demonstracijo, s katero hoče pritiskati na javno mnenje. Turčija ima mirne namene. Monarhija si pridobi simpatije Otomanov, ako bo za to, da se odpravi o kapitulacije. Prevzetje dela državnih dolgov bi Avstro-Ogrsko manj zadelo, nego, če se bo nadaljeval bojkot avstrijskega blaga. Tudi »Sabah« piše miroljubno.

Nov kredit za srbsko oboroževanje.

Belgrad, 17. dec. »Štampa« poroča, da se je srbski ministrski svet dne 15. t. m. bavil z zahtevo vojnega ministrstva, ki hoče imeti še nadaljnih 11 milijonov dinarjev za oboroževanje srbske vojske.

Srbske orožne vaje.

Belgrad, 17. dec. »Truba« piše, da se vojaški krogi bavijo z načrtom, da bi se vsa druga kategorija sklicala na štirinajstnevno orožno vajo.

Pismo kralja Viktora Emanuela cesarju.
Dunaj, 17. dec. Italijanski veleposlanik vojvoda Avarna je zaprosil za avdijenco pri cesarju, da mu izroči lastnorodni odgovor svojega kralja na cesarjevo pismo glede Bosne in Hercegovine.

Črnogorci se vračajo v domovino.
Cetinje, 17. dec. Doslej se je vrnilo v Črnogoro 16.000 mož.

Onevne novice.

+ **Volitve v zavarovalnico za nezgode v Trstu** so se završile včeraj. Za razmere v naši deželi je bila pri teh volitvah največje važnosti VI. kategorija, v katero so uvrščeni mlinci, žage, papirnice in druga papirna industrija. Za to kategorijo se je zbralo po intenzivni agitaciji v skupini delodajalcev pri ljubljanskem odboru nad 320 glasovnic z okroglo 400 glasovi. V skupini delojemalcev te kategorije je došlo odboru glasovnic z okroglo 1300 glasovi, pri tem delavstvo v papirnicah ni všteto, ker so se odposlale glasovnice neposredno. Volitve so jako težavne. Na eni strani zagotavlja, ker voli toliko dežel skupaj in treba edinstva, da se glasovi ne cepijo. Na drugi strani je pa imenik volivcev razporejen le v Trstu. Ta imenik je unikum. Navedena so imena delodajalcev in pa številno njih delavcev. Imenik pa ne navaja krajev, kjer se nahajajo podjetja, marveč ima delodajalce v pisanem neredu naštetih le po političnih okrajih. Prava umetnost je čisto najti kraj podjetja. Namen je prozoren; Lahki, ki imajo kataster na razpolago, lahko delajo pri agitaciji z vso lahkoto, vsem drugim pa je agitacija od moža do moža silno otežkočena. Jako komplicirane so volitve za delavce, katerim se prav lahko zgodi, da niti obveščeni niso o volitvah. Lahki to prav pridno prakticirajo. V deželi Kranjski se je pokazala lepa edinstvo pri teh volitvah, storilo se je, kar je bilo moč v danih razmerah storiti. Odbor ljubljanski je pokazal hvalevredno požrtvovalnost, in stopil do posameznih podjetnikov, kajti zgolj novice v časopisih ne zadoščajo, ker je mnogo podjetij v krajih, kamor ne pridejo časopisi. Edinstvo v tako važni, strogo gospodarski zadevi je naposled samoposebi umljivo. **Jako mučen vtis pa je naredilo, da so nemški industrijalci, ki so člani Gassnerjeve sekcije zveze industrijalcev v Trziču, storili na svojem občnem zboru v Ljubljani pretekli teden sklep, da se ne udeležijo teh volitev.** Referent te maloštevilne organizacije je znani kazinot Ambrosius. Ta sklep je naravnost neumljiv in vse obsodbe vreden. Znana stvar je, da vladajo pri zavarovalnici v Trstu kričeče razmere. Vsi podjetniki in vse delavstvo trpi pod temi razmerami. Težka plačila je treba odrajtovati, ponesrečeni delavci pa z največjim trdom dobe nekaj soldov, katerim se pravi »renta«. Pri volitvah, ko je čas, da se spravi druge ljudi v vodstvo in naredi red, pa pridejo nemški industrijalci in paradirajo s tem, da se volitev ne udeležijo. Jasno je, da so se s tem na občno škodo postavili na izjemno stališče, ki je v hud kvar celi naši deželi, gospodarjem in delavcem. To si je treba zapomniti in spomniti gospode na njihov separatizem, kadar se bodo zopet oglasili, v koliko dobroto so naši deželi. O uspehu volitev bomo poročali.

+ **Shodi S. L. S.** so se vršili v nedeljo pred deželnozbornsko volitvijo v Trziču, na Krki, v Borovnici, na Blokah, pri Devici Mariji v Polju (dva) in v Šmihelu pri Novem mestu. Povsod je ljudstvo navdušeno manifestiralo za načela S. L. S. Ker so deželnozbornske volitve že za nami, naj se nam oprostijo, ako obširnih poročil o shodih ne priobčujemo.

+ **Vžigalice na korist obmejnim Slovincem** so S. K. S. Z. popolnoma pošle. Danes se nam poroča, da je nov vagon že na potu. Toliko na znanje številnim novim naročnikom. Prosimo tudi druge somišljenike, naj sedaj takoj pošljejo svoja naročila, da bo nova zaloga hitro razprodana. Zahtevajte in rabite naše vžigalice povsod!

+ **Socialni demokratje — h'apci iredente.** Na znanem shodu v »Mestnem Domu« je v magistratnih višjih krožkih vselej dobro sprejeti Etbih Kristan plašil uboge slovenske politične otročičke z bavnavom dr. Adlerjem, ki mu bo že povedal, če ne bomo pridni... Te grožnje se, kakor se nam zdi, že izpolnjujejo. Adler in Pittoni — ne zamenjati s Tittonijem! — sta se podala na pot k ministru-predsedniku Bienertu, z nürnbergsko lakovnico pod pazduho, da mu vlijeta »edine politične pameti«, namreč, da ga naučita, kako naj reši laško vseučiliško vprašanje, da bo pomagano iredenti in od nje odvisnim laškim socialnim demokratom, ki so pa bolj laški nego socialni in že precej »a la ga ni«. »Edino politično pametna rešitev« laškega vseučiliškega vprašanja je po nju-

nem receptu ta, da se ustanovi laška univerza v Trstu! Da bi bil dal za politično vplivanje potrebno politično pamet Pittoni na razpolago, dvomimo; kvintesenca njegove socialne modrosti obstoji namreč le v tem, da poganja svojo čredo pri volitvah in vseh javnih nastopih za Oberdankovci. Da se je pa tudi »čistokrvni« nemški orel Adler vpregel v voz iredente, nas je vseeno presenetilo. Kaj bo rekla zaščitnica vlada! Kaj porečejo Nemci!

+ **Odvetniškemu društvu na znanje.** Dr. Karl Slanc v Novem mestu vodi za Franca Smuka pri okrajnem sodišču v Novem mestu izvršbo E. 417/8—02 v nemščini. Kako se tako postopanje vjema z letošnjim sklepom društva slovenskih odvetnikov?

+ **Zavarovanje za starost in onemoglost.** Jože Jenko, uradnik zveze liberalnih slovenskih zadrug, je čutil potrebo pred deželnozbornskimi volitvami sklicati sestanek v Cerkljah pri Kranju, da je svojim poslušalcem slikal razne strahove S. L. S. Glavni predmet zborovanja kaže, da je bilo to zavarovanje za starost in onemoglost za kmetovalce z ozirom na načrt, ki ga je vlada predložila državnemu zboru. Kako je razumel Jenko ta načrt in kako ga je razlagal svojim poslušavcem, s tem si ne bomo glave belili. Jenko je imel seveda strankarske namene, ki se mu pa, kakor so pokazale zadnje volitve, niso prav nič obnesli. Kar se tiče načrta za zavarovanje, je gotovo, da so tisti, ki so delovali pri tem načrtu, imeli več v glavi kot Jenko in so tudi koristni kmetijstva upoštevali. Vsaka postava je in bo zahtevala nekaj žrtve od tistih, ki bodo uživali dobrote. Seveda je Jenko slikal samo žrtve, zato so poslušalci rekli: proč s to postavo. Zalostno je pa, da dobi Jenko v tako važni zadevi ljudi, ki mu gredo na nevarni lim. Zavarovanje ne bo še rešitev vseh kmečkih vprašanj, gotovo pa zdravilo za marsikatero rano. Zavarovanje za starost za vse delavske stanove je ena kardinalnih točk S. L. S. in se tudi mora za te stanove ugodno rešiti. V koliko bi še potreboval načrt spremembe, o tem bode govoril splošni kmečki shod in poslanci S. L. S. S tem važnim vprašanjem naj se Jenko nikar ne igra, se bo lahko prismojil.

+ **Odlikovanje.** Cesar je odlikoval profesorja g. Jakoba Sketa povodom njegovega umirovljenja z naslovom vladnega svetnika, z naslovom šolskega svetnika pa profesorja v Gorici Gustava Novaka.

— **Promocija.** Na vseučilišču v Gradcu bo v soboto, 19. t. m., g. Lovro Scaliar iz Pule, odvetniški kandidat pri g. dr. M. Laginji, promoviran doktorjem prava. Čestitamo!

— **Proslava cesarjevega jubileja v Sp. Idriji** se je lepo izvršila v šoli in izven šole. V jubilejnem letu so zgradili ondi novo šolsko poslopje, ki stane do 33.000 K. Županstvo je v sporazumu s šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom vložilo prošnjo, da naj se novi šolski zgradbi dodeli v spomin 60letnega vladanja nositi ime »Cesar Franca Jožefa I. ljudska šola«. Prošnja je bila z Najvišjim dovoljenjem ugodno rešena.

— **Slovenska dramatika v Ameriki.** Društvo »Tr glav« v Clevelandu bo v kratkem predstavljalo »Legionarje«.

— **V Dobropoljah** je predaval v nedeljo o živinoreji g. Vekoslav Ravnar iz Ljubljane.

— **Občinski odbor občine Prečna** je imenoval gospoda Viljama barona Rechbach, c. kr. okrajnega glavarja v Rudolovem častnim občanom radi zaslug pri zgradbi nove šole in nove župne cerkve v Prečni.

— **Previdnost z Ameriko!** Iz Amerike se piše: Nekateri listi prinašajo dannadan gorostasne laži, da se vračajo boljši časi v Ameriki in da je dovolj dela. Temu nasprotno pa je žalostna resnica, da tava danes še na stoinstotisoče ljudi brez dela po ulicah in vse kaže, da bo letošnja zima ena najtrpkjših izza dolge vrste let za brezposelne delavce. Rojaki onstran oceana naj bodo previdni in naj nikar ne gredo vabljivim agentom na limanice.

— **Delovanje nemških turistov v tržaški okolici.** Listi proročajo, da gradi turistovski klub »Triest« v spomin cesarjeve šestdesetletnice krasen razgledni stolp na robu Krasa nad slovenskimi Barkovljami, poleg Kontovelja in blizu stare Napoleoneve ceste. Kdo je neki bil tako dober, da je Nemcem odstopil zemljišče?

— **Pasivna resistenca — kadilcev.** Na Dunaju je bil te dni sestanek 800 klubov kadilcev, ki so sklenili varovati svoje interese nasproti državi s — pasivnim odporom. Kadili bodo vsak dan nekaj manj nego doslej, da s tem prisilijo državo, da ne bo podraževala tobaka, da bo dajala za dragi denar boljši tobak in da ne bo favorizirala posameznih trafik. Izvrstna misel, samo če je izvedljiva!

— **Matica Slovenska** javlja svojim gg. članom, da se bodo letošnje knjige s

prihodnjim tednom začele dostavljati. Naj zato čim preje plačajo članarino tisti gospodje člani, ki je doslej še niso poravnali.

— **Sodna preiskava v pravoslavni cerkve.** Te dni je obkolil kordon orožnikov in volakov srbske cerkve v Stari Gradški, med tem pa so sodni uradniki premetali vso cerkev. Celo zlato kroglo vrh zvonika so odprli in našli v njej listine, ki se nanašajo na zgradbo cerkve. Obtežilnega niso našli ničesar.

— **Slovensko časopisje v Ameriki.** List »Clevelandska Amerika« bo z novim letom pričela izhajati dvakrat na teden.

— **Tovarna papirja pogorela** je v Roveretu na Južnem Tirolskem. Škode je pol milijona kron.

— **Božične darove za vojake-rojake ob srbsko-bosanski meji** zbira koroško in štajersko časopisje. Tudi dunajsko časopisje je v tej zadevi razvilo obširno akcijo.

— **Nevarnega tatu** so te dni aretirali v Zagrebu, namreč Marka Jelačanina, ki so ga že dolgo zasledovali. Isti je bil že neštetokrat kaznovan. Aretirali so ga v majhni koči nekega berača blizu Save, kjer se je že dlje časa zadrževal. Našli so pri njem lepo svotico od 1030 K.

— **Velesrbstva osumljeni** in že dolgo časa v zaporu se nahajajoči trgovec iz Popriška Petar Vujaklija je nevarno obolel in so ga prepeljali v zagrebško bolnišnico usmiljenih bratov. Ker je pričakovati katastrofe, ga je prišel k smrtni postelji zasliševati preiskovalni sodnik dr. Fink.

— **Pasji kontumac.** Vsled opetovanih slučajev pasje stekline tekom zadnjega časa raztegnilo je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljubljani pasji kontumac na vse občine do preklica. Ker imajo županstva in orožništvo ukaz, vsakega psa, katerega se — ako tudi samo enkrat — najde na javnem prostoru brez nagobčnika, naznaniti konjaču, kateri mora vsakega ujetega psa ubiti, naj vsakdo v lastnem interesu pazi na svoje živali. Tudi je vsakdo dolžan glavarstvu javiti, ako opazi na svojem psu ali na ostalej živini kake sumljive znake.

— **Umrli** je na Viru pri Domžalah hišni posestnik in gostilničar g. Anton Vehovec.

— **Obesil** se je v Calumetu v Ameriki Slovenec Frank Gerkman.

— **Umrli** je Biwabiku v Ameriki soproga Josipa Fabiča, rojena v Prihbanjcih ob Kolpi.

— **Slovenske gg. trgovce** opozarjamo, da pride takoj po novem letu potnik Slovenec, z najbogatejšo izbiro ovratnic. Zastopa prvo češko tovarno ovratnic. Tvrdba se trudi svojim cenj. odjemalcem ustreči popolnoma v vsakem oziru. Prosimo za rezerviranje naročil!

— **Svoji k svojim tudi na polju umetnosti.** »Slovenec« je nedavno tudi na to opozarjal. Naj bi to kolikor največ se upoštevalo tudi na polju orgljarske umetnosti. Koliko nemških imen se šopiri na orgljah po cerkvah na Slovenskem, kolikokrat spremljajo slovensko petje celo protestantske piščalke. Če smo prav poučeni, romalo je tako v kratki dobi v tuje roke nad 200.000 kron. Nikakor pa ni treba vlačiti v deželo Nemce, da tudi na polju orgljarske umetnosti pobere zaslužek pridnim slovenskim delavcem. Opozarjamo za danes na domačo tvrdo Zupan v Kamni gorici na Gorenjskem, ki se je pokazal strokovnjaka že s 112 izdelki in ugodil najstrožjim ušesom v Opatiji, Mariboru in v Gorici. Vsega priporočila vredna je tudi domača tvrda Milavec v Ljubljani. Skrbimo za napredek take obrti v deželi, namestu da bi nosili denar iz dežele. Tudi obmejni Slovenci naj bi podpirali ta slovenska orgljarska podjetja!

— **Morilca zlatarja Frankfurterja na Dunaju** domneva policija v osebi 25 let starega trgovca Kniteliusa, katerega bivališče je neznan in katerega zasleduje tudi nemška policija radi treh umorov.

— **Vratar podedoval 10 milijonov.** V Budimpešti je umrla grofica Bathiany-Tarnoczy ki je zapustila vse svoje premoženje 10 milijonov Aleksandru Tarnoczyju, ki je vratar v nekem hotelu v Maku.

Stajerske novice.

š **Novo slov. kat. izobraževalno društvo.** V Vidmu ob Savi se je ustanovilo kat. slov. izobraževalno društvo. Predsednik: Miha Planinc, kmet na Libni; Leopold Kolenc, kaplan, podpredsednik; Fran Knez, mladenič v Dolenji vasi, tajnik; Vin. Barbič, mladenič v Stari vasi, tajnikov namestnik; Janez Rožman, mladenič v Pesjem, blagajnik; Janez Pisanski, mladenič v Starem gradu, blagajnikov namestnik; Franc Kovačič, cerkovnik, knjižničar.

š **Mariborska slovenska Čitalnica** ima letošnji občni zbor v nedeljo, dne 27. t. m. v svojih prostorih ob 1/28. zvečer z običajnim sporedom. Odbor prosi vse p. n. ude, da se ga udeležijo polnoštevilno.

š **Kanclist** Franc Dobršek, dosedaj v deželni bolnišnici v Mariboru, je imenovan oskrbnikom bolnišnice v Hartbergu.

š **Ogenj v pisarni.** V pisarni g. Karla Teppeja v Celju je bil požar, ki je naredil mnogo škode.

š **Odvetniški izpit** je napravil v Gradcu g. dr. Vladimir Serbec, odvetniški kandidat v Mariboru.

š **Ženo je umoril.** Čevljarski mojster Surina v Mirji je svojo ženo, ki je prišla ponj v gostilno tako pretepel, da je umrla.

Ljubljanske novice.

lj **Luka Jelenc vendarle kandidat.** Luka Jelenc hoče postati na vsak način, če ne poslanec, pa vsaj kandidat. Zato so njegovi liberalni učitelji sklenili kandidirati Luko v mestni skupini ljubljanski proti oficijelnima kandidatom narodno-napredne stranke dr. Oražnu in veletržcu Knezu.

lj **Vsenemške provokacije v nemškem gledališču.** Nemško gledališče je jako slabo obiskano. Da na parterju stoji sploh kaj ljudi, spuščajo nemške dijake in vajence čisto brezplačno na parter. Tu se ta nemška mladina dere »Heil« na tako provokatoričen način, da bo treba resno premišljevat, kako bi se take vsenemške provokacije v deželni hiši omejile ali odpravile.

lj **Predavanje.** Predaval je pretekli petek dr. Ivan Zajec v tobačni tovarni o bakterijah.

lj **Nedejski počitek.** Čuje se, da v Ljubljani na Mestnem trgu neka tvrdba pusti delati uslužbenca v svoji trgovini ob nedeljah. In to baje že mnogo nedelj zaporedoma. Ker se pa to početje ne more odobravati že iz socialnega stališča, zato raj se opozarja v tem prizadeto tvrdo, da omenjeno opusti, ker drugače bi morali jasneje govoriti.

lj **Semenj.** Dne 16. t. m. bilo je na drugi mesečni semenj prignanih 129 konj in volov, 85 krav in telet, skupaj 214 glav. Kupčija bila je srednja.

lj **Vreme** je zadnje dni pusto in klavrno. Gosta megla, iz katere rosi polagoma dež, precej mraza, vse to je vzrok, da so postale ceste in hodniki zelo spolzki in nevarni za ljudi in živino. Interesovanci se opozarjajo da pred svojimi hišami hodnike in hodna pota snažijo in posipajo, da se ne pripeti kaka nesreča, vsled katere bi za opustitelja te naredbe nastale zelo neprijetne posledice.

lj **Nesreča.** Ko je včeraj tekel 9letni šolski učenec Miroslav Iskra iz šole po Florjanskih ulicah, se je zadel v z nekega voza moleč železni drog in se na desnem očesu znatno poškodoval.

lj **Aretovan** je bil včeraj hlapec Viktor Sajevec, ki je sumljiv, da je ukradel svojemu bivšemu gospodarju g. Jeleniču 20 K vredne škornje in še nekaj drugih malenkosti. Oddali so ga sodišču.

lj **Ljubljanski sekstet** svira danes v kavarni »Austria«. Vstop prost.

Iz slovanskega sveta.

sl **Češka odločnost.** Veliko olajšavo je občutila te dni úsovska nemška »Sparkassa«. Do pretekle nedelje so ji češki vlagatelji odpovedali 40.000 K. V odpovedanju se še nadaljuje. — Češke kavarne, gostilne in trafike glede na zadnje dogodke v Pragi so vrgle iz svojih prostorov nemške liste, ki ščuvajo zoper češki narod in ga v tujini sramotijo. Najhujše je ta bojkot zadel »Prager Tagblatt« in to po zaslugi, ker člani njegovega uredništva pošiljajo v razne nemške liste neresnična, pretirana in sramotilna poročila o zadnjih dogodkih v Pragi. Do včeraj se je upravništvu »Prager Tagblatt« vrnilo 1500 iztisivov od čeških naročnikov.

sl **Ustava na Ruskem.** Na podlagi uradne statistike je izračunal »Sodnijski časnik«, da je bilo leta 1907, na Ruskem pregnanih 74.622 oseb, med njimi 88% iz političnih vzrokov. Kijeovski listi poročajo, da je ondetni general gubernator izdal načrt, da se sezida vojašnica na vseučiliškem dvorišču. Vseučiliškim profesorjem je policija velela podpisati deklaracije, da ne pripadajo ustavni stranki kadetov (ustavno-demokratski stranki). Kdor neče podpisati, ga spode iz službe. Poslanci iz opozicije ne smejo poročati volivcem o svojem delovanju v dumi. V svojih volivnih okrajih jih vedno nadzoruje policija.

Znanost in umetnost.

»Kitica.« Iz narodnega pesništva otrokom spletel Fran Bartoš. Risbe Adolfa Kašparja. Založništvo R. Prombergerja v Olomucu. Glavna razprodajalna v knjigarni »Cirilo-Metodskih zidarjev« v Zagrebu. Cena 5 K., ozir. fino vezani knjigi 6 K. — Knjiga pomenja velik napredek na polju hrvatske mladinske književnosti. Vsebinska (pregovori), ptičji jezik, pravljice, basni, pripovedke) je vseslovenska. Prire-

dila jo je za Hrvate znana mladinska pisateljica Marija Fabkovička. Knjigo krasijo prelepe izvirne, barvane ilustracije ter mnogi napavi. Škoda, da jo kazi število tiskovnih napak. Kljub temu jo toplo priporočamo otroškim vrtem in narodnim šolam. Dobro bi bilo, če bi se kdo lotil livaležne naloge, da bi knjigo priredil za Slovence, seveda brez napak.

Starec iz Jasne Poljane.

Lev Nikolajevič Tolstoj je, kakor čujemo, spisal članek o Bosni, v katerem analizuje pojem aneksije in tujevladja sploh. Lev Nikolajevič je na stara leta postal silno otročji, to ves svet ve, in poznavcem njegove filozofije ni težko ugeniti, kakšne ideje o Bosni so se v njegovem umu porodile. Kdor se spomni, kako se je spraval Tolstoj na Ibsena in celo na Shakespearea ter tema odrekal dramatičnost — prvega celo med umetnike noče prištevati — in kdor ve, kako se je Tolstoj pri tem silno blamiral, ta se tudi o usodi najnovejšega spisa njegovega o aneksiji ne more motiti. Tolstoj, svojčas eden največjih mislečev Evrope, je zašel tako daleč in tako opešal, da ga, zlasti, kadar govori o političkih in socialnih vprašanjih, ne smatrajo niti njegovi častivci za resnega. V svojem zadnjem spisu je pozivljaval vlado, naj roparje in ekspropriaterje, mesto da ih obeša, vseskup in principielno pomilosti, povrhtega pa naj oblasti po starem ruskem običaju pred temi banditi padejo z obličjem na zemljo in jih prosijo odpuščanja, češ, bratec, tudi mi smo veliki grešniki itd. Če Lev Tolstoj Nikolajevič tako naivno sodi tudi o aneksiji, je Srbom storil kaj slabo uslugo, kajti usoda hoče tako, da kadar Tolstoj zadnji čas koga zagovarja, ga kompromitira. Noben svetovni list zadnji čas ne ponatisne kake Tolstojeve političke razprave, da ne bi je komentiral in se pred čitatelji opravičil, sklicujoč se spričo konfuzne in abstruzne filozofije Leva Nikolajeviča na njegovo prejšnjo svetovno slavo. Tak komentar smo brali zadnjič celo v »Corriere della Sera«, ki je bil svoj čas veliki oboževalec starca iz Jasne Poljane. Zato Evropa njegov spis o Bosni mirno pričakuje, avstrijski državni pravniki pa — in tu mislimo posebno na ljubljanskega — bi zelo neprevidno ravnali, če bi v naših listih količkaj o Tolstojevem govoru konfiscirali. Čimbolj ga pušče neizpremenjenega, temboljše, kajti Lev Nikolajevičeve politične razprave so najnedolžnejše, kar jih sploh kdo more zamisliti. On sicer imenuje cesarje, carje, kralje, poslance in parlamente bandite, roparje, krvnike itd., pa na tak način, da nikomur nič ne škoduje. Zato upamo, da nam naša vlada ne skрати veselja in ne skrajša Tolstejevega spisa o Bosni.

Telefonska in brzljavna poročila

VOLITVE V ZAVAROVALNICO PROTI NEZGODAM. — ŠTIRJE SLOVENCIM ZMAGALI!

Trst, 17. dec. V prvi kategoriji je bilo vpisanih volivcev 5575, volilo jih je 3107; socialisti so dobili 2676 glasov, Slovani 427. — V drugi kategoriji vpisanih 19.189, volilo je 12.546; socialisti so dobili 7628 glasov, Slovani 196; 4722 glasov ničnih. — V šesti kategoriji je bilo vpisanih 8940, volilo je 5314. Slovani so dobili 2055 glasov, proti 1864 socialističkim. V skupini delodajalcev je zmagal Anton Jeriha, predsednik strokovnega društva papirnega delavstva v Vevčah z 2055 glasovi, za njegovega namestnika pa Slovenec Gomišček, delovodja iz Solkana, istotako z 2055 glasovi. V šesti kategoriji sta v skupini delodajalcev tudi zmagala Slovenci Stare in Petrin z 410 glasovi proti 315. Da bi bili tržaški slovenski krogi nekoliko delavnejši za to volitev, bi bil še lepši uspeh. Mornarica je poslala v II. kategoriji glasovnico za 4011 delavcev, a glasovnice ni podpisala in je tako vseh 4000 glasov bilo neveljavnih.

Trst, 17. decembra. Tvrška Samassa iz Ljubljane je pri včerajšnji volitvi v načelstvo zavarovalnice proti nezgodam škandalozno postopala. Šlo se je za to, da pride vsaj nekaj slovenskih zastopnikov v to zavarovalnico, ki je doslej domena laških jredentovcev in z njimi zvezanih soc. demokratov. Samassova tovarna, ki ima največ zaslužka od Slovencev, je poslala nemško izpolnjene glasovnice in je postavila svojega kandidata (!) v osebi nekega »Johanna Jagra«, ki je tako dobil le 85 ozir. 9 glasov. Tako postopanje Samassove tovarne je najhujše obsodbe vredno in le kaže v kakih Slovincem sovražnih rokah je ta tovarna zvonov.

BIENERTH O MIRU.

Dunaj, 17. dec. Danes je ministrski predsednik Bienerth odgovarjal na interpelacije glede zunanjega položaja države.

Vlada nima nobenega povoda na podlagi došlih informacij smatrati evropski položaj nevaren. Obstoječe diference niso take, da bi se ne mogle poravnati diplomatičnim potom. Vojna nevarnost obstoji le v tem, ker sta Srbija in Črnagora izdali take vojaške odredbe, ki merijo na vojsko, to nas pa ni spravilo z mirnega ravnotežja in pričakovanja. Vojaške odredbe, ki jih je izdalo naše vojno ministrstvo, imajo le namen izpopolniti dosedaj nezadostne vojaške čete v Bosni in Hercegovini in usposobiti garnizije za redno službo. Ker so te naredbe v najožjem okviru, je to dokaz, da nimajo agresivnega značaja. Ministrski predsednik je izjavil upanje, da se doseže sporazumljenje s Turčijo in se tako prepreči abnormalni položaj in škodljivi bojkot.

MINISTRSKI PREDSEDNIK IN USTAVA ZA BOSNO IN HERCEGOVINO.

Dunaj, 17. decembra. V debatji o aneksijski predlogi je danes govoril ministrski predsednik Bienerth, ki je rekel, da je dr. Šusteršič zahteval načrt ustave za Bosno in Hercegovino. Dr. Šusteršiču, dr. Laginji in Periču pove, da je ustava v Bosni in Hercegovini prihranjena bodočnosti, da pa bo avstrijska vlada na rešitev tega vprašanja vedno imela svoj vpliv.

SMRTNA KOSA.

Poličane, 17. decembra. V Studenich je umrla gospa nadučiteljka Koke. Pogreb v soboto ob 4. uri popoldne.

IZ RUSKE DUME.

Peterburg, 17. dec. Predsednik dume Komiakov je demisioniral. O razpravi predloge za podporo žrtvam teroristov je prišlo skoraj do dejanskega spopada med poslanci. Desnica je zapustila dvorano.

Ne verujte, da zlo preide samo od sebe. Če ste bolni, morate takoj iskati pomoč, kajti zanemarjena bolezen je tem hujša. Kašelj, bolečine v prsih, zasliženje, pomanjkanje teka, hripavost, nočni pot, slabost, medlost so čisto znaki nevarne bolezni. Ako se pokažejo taki simptomi, ne čakajte, ampak naročite si takoj Orkenys Lindenhonig-sirup, ki olajša kašelj, pomirja kri, lahko pretirga sliz, ustavi nočni pot, poboljša tek, poveča telesno težo, olajša dihanje, odpravi zaspanost in zabrani razvoj bolezni. Če naročite eno veliko steklenico za 5 K, noslovite pismo ali pošto nakaznico na »Apostel - Apotheke« v Budimpešti, Josefsring 64, Depot 30.

Rahitis.

Najbolje koncentrirana redilna sredstva, ki se nahajajo v SCOTT-ovi emulziji, rede kosti, jih napravijo trde in ravne in omogočijo hitri razvoj zdravega mesa. ::

Pristna le s to znamko — ribičem — kot garancijem znakom Scottovega ravnjanja.

Splošno zdravje

se kmalu povrne in otroci, ki trpe na tej bolezni, postanejo zdravi in močni, kakor vsi drugi. 2249

Cena originalne steklenice

:: 2 K 50 vin. ::

Dobi se v vseh lekarnah.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padevine v 24 urah v mm
16	9. zveč.	736'2	0'0	brezvetr.	dež	
17	7. zjutr.	35'8	0'7	"	"	4'2
	2. pop	34'9	1'2	sl. jvzh.	dež	

Srednja včerajšnja temp. — 0'7°, norm. — 1'7°.

Sestra Hildegarda Rohrmann

uršulinskega konventa na Dunaju, se srčno zahvaljuje ker so ji po vporabi **želodčne tinkture** lekarnarja PICCOLIJA v Ljubljani, c. in kr. dvornega dobavitelja, papeževnega dvornega dobavitelja, prešle hude želodčne bolečine. 1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju. 3089 5

Zahvala.

Za vse dokaze srčnega sočutja v bolezni in ob smrti naše ljubljene matere, ozir. stare matere in tašče, gospe

Marije Grajerje e

kakor tudi za častno spremstvo k zadnjemu počitku in za darovane vence, izrekamo vsem najiskrenejo zahvalo.

3289 Žalujoči ostali.

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!
Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovincem!« Kupujte te naše vžigalice!

TRŽNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 17. decembra

Pšenica za april	12 67
Pšenica za oktober 1. 1909	11 15
Rž za april 1. 1909.	10 42
Oves za april	8 73
Koruza za maj 1. 1909	10 42

Efektiv 10 dražje.

Št. 38999.

Vabilo.

3278 3-2

Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnem ubožnem zakladu.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Jernej Bahovec** na sv. Petra cesti št. 2, **Lavoslav Schwentner** v Prešernovih ulicah št. 3 in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god. je kakor doslej položiti eno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pismenim pošiljateljcem bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Magistrat deželne stolnega mesta Ljubljane

dne 14. decembra 1908.

Stanje hranilnih vlog: nad 31 milijonov kron.	Rezervni zaklad: nad 900.000 kron.
--	---------------------------------------

Mestna hranilnica ljubljanska

v Prešernovih ulicah šte. 3,

v lastni hiši (poprej na Mestnem trgu zraven rotovža).

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih **obrestuje po 4%** ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev. 53 12-10

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posojuje se na zemljišča po 4^{3/4}% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 50% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 60% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, kaže to, da ste se

prehladi ali dobili influenco, vendar utegnejo imeti tudi ti simptomi važen pomen. Zato je potrebno, da preprečite nadaljne učinke in v Vašo korist rabite domače zdravilo

Örkeny-jev lipov med (sirup), katerega hvalijo in priporočajo mnogi zdravniki. Mnogo zahvalnih pism potrjuje ta izborni učinek. Vzorčna steklenica **Örkeny-jev lipovega medu** (sirupa) stane **K 3.-**, velika steklenica **K 5.-**, 3 steklenice **poštne prosto K 15.-** po povzetju ali če se pošlje denar naprej.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:

Lekarna pri „Apostolu“, Budapešta, Josefsring 64, Depot 30. 3058

:: Ljubljana :: **I. Wanek,** :: Ljubljana ::
sv. Petra cesta šte. 21 sv. Petra cesta šte. 21

krznar in izdelovatelj čepic

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo veliko izbrano zalogo najfinejših **kožuhovin**, raznovrstnih **kož, klobukov, čepic** lastnega izdelka vseh vrst. Velemenjenim damam priporoča vsakovrstne **kolirje, muše** in druge tovrstne predmete po najnižjih cenah. — Tu se tudi **kupujejo** raznovrstne **kože od divjačine** po najvišjih dnevnih cenah. 2876 18-13

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora **obleke** in **površnike**, **zimске suknje** in **dežne plašče** za **gospode** in **dečke** kakor **najmodernejšo konfekcijo** za **dame** in **deklice**.

Konfekcijska trgovina **A. Lukič**

Pred škofijo šte. 19. 2811 41

Sodarski učenec

iz poštene hiše, telesno zdrav in močne postave, ne pod 15 let se precej sprejme v **I. sodarsko delavnico I. Isopa** naslednik v **Beljaku** na **Koroškem**.

Valentin Boštjančič, sodar. mojster 3281 Paracelsusove ulice št. 8. 3 2

Le najfinejše, posušene kokosove orehe

predeljujejo tvornice „Ceres“ in delajo iz njih brez vsakoršne primesi v strogo čistih aparatih znamenito

Ceres jedlino **mast**
ki se rabi za praženje, kuhanje in pečivo.

Proda se dobro idoča

gostilna

na jako ugodnem kraju z lepim sadnim vrtom. Polja, travnikov in gozda za domačo potrebo; vsa poslopja v dobrem stanju. Več se izve pri lastniku v Grebinju št. 2, Spod. Koroško. 3223 5-4

595 2

A. Hunc,

Ljubljana, Dvorni trg št. 3

priporoča velikansko izber zimskih sukenj, kožuhov (kratkih in dolgih), modnih oblek, pelerin in dr., za gospode in dečke.

Strogo solidna, strokovnjaška postrežba.

Izmed najboljšega najboljši!

Da zadostim tudi najrazvijašim zahtevam, sem vpeljal vrsto pražene kave, ki presega v kakovosti, izdatnosti in aromi najboljše. Ta kava je zmes najizbranejših vrst, najfinejšega proizvora in nudi čudovito fino, aromatično in oživljajočo pijačo.

Z mlekom mešana tvori dober zajtrk in podlago k udobni malci, brez mleka kot „örn“ je prijeten zaključek vsake pojedine ali večerje; ima moč in oživlja.

Prva ljubljanska velika pražarna za kavo Karol Planinšek

Ljubljana, Dunajska cesta, vogal Sednijske ul. 3244 12 2

SLIVOVKA

tropinoveo kranjski brinjevo

Odlikovano v Parizu.

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležanjarini in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana, Spod. Šiška, poleg Kosterjove pivovarne.

ilustrovani ceniki zastonj in franko

ilustrovani ceniki zastonj in franko

Marijin trg šte. 1.

Največja zaloga najfinejših

barv

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.

Fine oljnate barve za študije, akvarelne trde in tekoče, tempera barve v tubah, pastelne barve. Raznobarvna kreda, Zlate in raznobarvne bronce. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Stampiljske barve. Oglje za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Paleta, škaltle za študije. Copiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične, prstene in rudinske barve.

Priznana najboljši in najizdatnejše

oljnate barve

za pleskarje, stavbne in pohišnene mizarje in hišne posestnike itd.

priporoča

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizarkega

lima po najnižji ceni,

karbolineja

samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukturnega za podobarje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Ustna voda „Euodin“

Specialiteta za kadilce.

3265 Glavna zaloga: (2) Lekarna **Ub. pl. Trnkozcy** v Ljubljani.

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, od 600 do 1000 litrov **proda po nizki ceni**

FRAN CASCIO

1233 Selenburgove ulice št. 6. 6

Ustanovljena leta 1854. Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210.

G. AUER-jevih dedičev

Ljubljana, Wolfove ulice šte. 12, Ljubljana

Priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem **svoje izborni**

marčno pivo v sodih in steklenicah

Velika božična prodaja!

Angleško skladišče oblek,

O. BERNATOVIĆ,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Prporočam veliko zalogo oblek za dame, gospode,
deklce, detke in otroke po zelo znižani ceni.

TRGOVINO

na jako ugodnem prostoru v 'Nar. Domu' v Spod. Dravbergu

da v najem

hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravbergu na Koroškem.

!!! Za slovenske trgovce zelo ugodna prilika. !!!

Nastopi se lahko takoj.

3240 Pojasnila daje in ponudbe sprejema 3-2

Hranilnica in posojilnica p. Spodnji Dravberg, Koroško.

Vino za butelje

iz posušenega grozdja najfinejših vrst, kakor: **muškat,**
maraskin, posip, brajda, ružica, kobilara
izvanredno dobro, čisto naravno

— prodaja po 80 h (40 novčičev) liter —

Uprava biskupskih dobara: **Kanažt, p. Punat, otok Krk, (Veglia)**

2947 16-11

Petar Galzigna, upravitelj.

Posoda za naročeno vino naj se pošlje na spediterja **G. Campacoi,**
Rijeka, kateri jo bo naprej poslal po parobrodu.

Lepo je božično drevo le tedaj

če ga olepšate z albumi za fotografije in razglednice,
pisemskim papirjem v kasetah, šolskimi potrebščinami,
barvicami, šolskimi in ročnimi torbicami, denarnicami in

s steklenimi okraski

12 kosov v kartonu 50 vin., 15 kosov v kartonu 60 vin.
Najnovejše božične in novoletne razglednice. Velika iz-
bira jaslic. Ne prezrite torej **slovenske trgovine**

I. Toni, Sv. Petra cesta št. 31.

Veletrgovina železa

„MERKUR“

Peter Majdič, Celje

se priporoča cenjenim odjemalcem.

Denarni promet do 31. ok-
tobra 1908 čez 54 mil. K.

Lastna glavnica K 354.645'15

Stanje vlog 31. okt. 1908
čez 15 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Miklošičeva cesta 8, prtiličje v lastni hiši nasproti 'Uniona' za frančišk. cerkvijo
2379 1 prej na Kongresnem trgu št. 2, 1.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak de-
lavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure **4 1/2 %** brez kaknega odbitka, tako, da
popoldan ter jih obrestuje po sprejme vložnik od vsacih vlože-
nih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštno hran. položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih
zadružnikov na tekoči račun, ter daje istim posojila proti vknjižbi, z in brez amortizacije, na
osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulantneje eskompirajo.
V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

Dr. Ivan Sušteršič,
predsednik in imejtelj komturnega križca
Franc Jožefovega reda z zvezdo.

Josip Šiška, stolni kanonik
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik, imejtelj zlatega zaslužnega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. —
Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, vitez reda železne krone III. vrste, lastnik zlatega za-
služnega križca s krono in papeževga častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. — **Anton Kobi,** posestnik in
trgovec Breg p. B. — **Karol Kauschegg,** veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar,** stolni dekan v Ljubljani.
— **Ivan Kregar,** svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic,** hišni posestnik in
blagajnik Ljudske posojilnice. — **Ivan Pollak ml.,** tovarnar. — **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Lju-
bljani. — **Gregor Šilbar,** župnik na Rudniku.

Anton Krejči

Ljubljana, Wolfove ulice št. 5.

priporoča svojo bogato zalogo najmodernejših in najfinejših **kožuhovine,**
klobukov in čepio. — Prevzame tudi vsa v to stroko spadajoča
popravila proti najnižji ceni.

Kupuje tudi vsakovrstne kože divjačine in jih najbolje plačuje.

Blago in cene solidne.

2540 11

Slovinci Slovincem

Zelo važno za trgovce in obrtnike

Ker imam še precejšnjo zalogo

reklamnih koledarjev za l. 1909

in je sedaj skrajni čas, da si jih vsakdo nabavi, **zahtevajte**
vzorce katere radevolje pošiljam na ogled.

— Cene so brez konkurence —

tako da mi je mogoče s tiskom in blokom vred oddajati

komad že od **15 v. naprej**

Vsem Slovincem se priporoča

3078 (20-10)

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11.

Podpirajmo se medsebojno! V slogi je moč!

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od
jubilejskega mostu

prima slanino brez kože, od prašičev iz
lastnih pitolišč.

I. vrste kg. 1.50 II. vrste kg. 1.30

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1.40 II. vrste kg. 1.20. 3098 (21)

Elija Predovič.

Podružnice
Spljet, Celovec
— in Trst —

— Delniška glavica —
— K 3.000.000. —

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun ter je obrestuje po čistih **4 1/2 %**

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
— in Trst —

— Rezervni fond —
— K 300.000. —